

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Radovana Suchánka a soudců Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj) a Jiřího Zemánka ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Mgr. R. Š.**, zastoupeného JUDr. Františkem Vyskočillem, Ph.D., advokátem se sídlem Voršilská 10, Praha 1, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2013, č. j. 37 C 136/2011–183, proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 4. 2014, č. j. 1 Co 309/2013–218, a proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2015, č. j. 30 Cdo 3871/2014–240, za účasti Městského soudu v Praze, Vrchního soudu v Praze a Nejvyššího soudu jako účastníků řízení, a GE Money Bank, a. s. se sídlem Vyskočilova 1422/1a, Praha 4 - Michle, zastoupeného Mgr. Lucií Toníkovou, advokátkou se sídlem Haštalská 27, Praha 1, jako vedlejšího účastníka,

t a k t o :

- I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2015, č. j. 30 Cdo 3871/2014–240, bylo p o r u š e n o právo stěžovatele na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Toto rozhodnutí se proto r u š í .**
- III. Ve zbývající části se ústavní stížnost odmítá.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a průběh předchozího řízení

1. Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 29. 4. 2015 se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví citovaných rozhodnutí obecných soudů, neboť má za to, že jimi bylo porušeno jeho základní právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a právo na osobní čest a dobrou pověst ve smyslu čl. 10 Listiny.
2. Z ústavní stížnosti a vyžádaného soudního spisu zjistil Ústavní soud následující skutečnosti.
3. Žalobou na ochranu osobnosti podanou k Městskému soudu v Praze se stěžovatel domáhal po žalovaném – GE Money Bank, a. s. (dále jen „vedlejší účastník“) omluvy za způsob, jakým s ním bylo zacházeno při ukončení pracovního poměru dohodou. Stěžovatel byl přesvědčen, že jednáním vedlejšího účastníka na pracovišti, následujícím po ukončení pracovního poměru, došlo k neoprávněnému zásahu do jeho práva na ochranu cti, důstojnosti a dobré pověsti, přičemž toto jednání mělo vliv také na jeho další profesní život.
4. Rozsudkem napadeným nyní projednávanou ústavní stížností městský soud žalobu stěžovatele zamítl, neboť shledal, že v jednání vedlejšího účastníka nelze spatřovat neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti ve smyslu ustanovení § 13 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v tehdy platném znění (dále jen „občanský zákoník“), byť městský soud uznal, že okolnosti odchodu stěžovatele z dotčeného pracovního poměru byly dramatické a nedůstojné, a to nejenom subjektivně z pohledu stěžovatele, nýbrž též

objektivně (tak, jak jej vnímalo okolí), a přisvědčil stěžovateli, že jednání vedlejšího účastníka mělo i na jeho budoucnost velmi negativní následek.

5. Vrchní soud v Praze k odvolání stěžovatele zčásti zrušil rozsudek soudu I. stupně a v této části řízení zastavil, ve zbytku pak rozsudek městského soudu potvrdil. V odůvodnění soud uvedl, že městský soud sice postupoval správně, pokud žalobu stěžovatele zamítl, zároveň však odmítl jeho závěry, že by okolnosti odchodu stěžovatele z pracovního poměru byly nedůstojné a dramatické a že chování vedlejšího účastníka bylo nevhodné.

6. Nejvyšší soud dovolání stěžovatele pro nepřipustnost odmítl, když po provedené citaci ustanovení § 236 odst. 1, § 237 a § 241a občanského soudního řádu toliko uvedl, že dovolání stěžovatele v posuzované věci není způsobilé založit pozitivní úvahu o přípustnosti dovolání, neboť i přes relativní obsáhlost dovolání neformuluje takovou právní otázku, která by nebyla podřaditelná pod řešení, která dosavadní judikatura dovolacího soudu nabízí při řešení sporů podle ustanovení § 13 občanského zákoníku.

II. Argumentace stěžovatele

7. Uvedená rozhodnutí obecných soudů zasáhla dle stěžovatele do jeho shora uvedených základních práv a svobod.

8. Stěžovatel nejprve rozporuje napadené usnesení Nejvyšší soudu, z něhož prý nelze vůbec zjistit, z jakého důvodu stěžovatelem vznesená právní otázka [*„zda neobvyklý a nerovný (nepředvídatelný a do té doby nepoužitý) postup při předávání pracoviště, vyklízení osobních věcí z pracovního místa, opouštění prostor zaměstnavatele a zamezení možnosti užití osobních dat v elektronických prostředcích zaměstnavatele, prováděný ihned po ukončení pracovního poměru veřejně (před jinými zaměstnanci majícími srovnání s předchozími postupy následujícími po ukončení pracovního poměru), je způsobilý zasáhnout do práva na ochranu osobnosti osoby, se kterou byl pracovní poměr ukončen, především pak do jejího práva na ochranu cti, důstojnosti a dobré pověsti“*]] nesplňuje předpoklady přípustnosti dovolání, případně jaká jsou řešení této otázky podle judikatury Nejvyššího soudu (odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž žádnou dosavadní judikaturu tohoto soudu necituje).

9. Dále stěžovatel odmítá meritorní posouzení jeho žaloby, kdy dle jeho názoru soudy k věci přistupovaly jako ke sporu o důvodu rozvázání pracovního poměru a z tohoto pohledu hodnotily přiměřenost postupu vedlejšího účastníka. Stěžovatel však napadal především způsob, jakým se vedlejší účastník choval po ukončení pracovního poměru, kdy byl „spektakulárně vyprovozen“ z místa pracoviště, přestože takto vedlejší účastník nepostupoval standardně (ve vztahu k vlastním zvyklostem a obvyklým postupům při ukončení pracovního poměru zaměstnanců na srovnatelné pozici se srovnatelným přístupem k důvěrným informacím jako měl stěžovatel). Zde stěžovatel zdůrazňuje, že bankovníctví je v České republice specifický, malý a přehledný trh, kde každý zná každého a informace putují velmi rychle, pročež se tak stalo i v případě jeho nedůvodného způsobu ukončení jeho pracovního poměru, kdy následkem bylo, že se stal v bankovníctví nezaměstnatelným.

III. Vyjádření účastníků a vedlejšího účastníka řízení

10. K výzvě Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřil Městský soud v Praze, Vrchní soud v Praze a Nejvyšší soud a také vedlejší účastník.

11. Městský soud se v podrobnostech plně odvolal na odůvodnění nyní napadeného rozsudku sp. zn. 37 C 136/2011.

12. Vrchní soud sdělil, že k porušení žádného z ústavně zaručených práv stěžovatele napadeným rozhodnutím odvolacího soudu nedošlo, neboť nebyl prokázán neoprávněný

zásah do osobnostních práv stěžovatele a v důsledku toho ani odpovědnost vedlejšího účastníka. Zcela přitom odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku.

13. Nejvyšší soud odkázal především na obsah napadeného rozhodnutí, přičemž uvedl, že se nedomnívá, že by jím byla zasažena ústavně zaručená práva stěžovatele. Dodal přitom, že stěžovatelem v dovolání vymezená otázka (viz výše) je podřaditelná pod režim konstantní aplikace ustanovení § 11 násl. občanského zákoníku a s tím spojené ustálené a četné judikatury Nejvyššího soudu, kdy pro posouzení v daném případě byly rozhodné konkrétní skutkové okolnosti projednávaného případu. Nelze proto dovozovat, že otázka hmotného nebo procesního práva nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena, a že by z tohoto důvodu byly naplněny procesním předpisem stanovené předpoklady přípustnosti dovolání.

14. Vedlejší účastník ve svém vyjádření uvedl, že právo na osobní čest a dobrou pověst a ani právo na soudní ochranu stěžovatele nebylo napadenými rozhodnutími dotčeno natož porušeno, neboť jeho postup při ukončení pracovního poměru a po podpisu dohody o rozvázání pracovního poměru se stěžovatelem byl v souladu s právním řádem a vedlejší účastník tak svým jednáním nemohl nijak neoprávněně zasáhnout do osobnostních práv stěžovatele (předpoklad dle ustanovení § 13 občanského zákoníku tak nebyl naplněn). Vedlejší účastník nesouhlasí ani s názorem stěžovatele, že by postupem Nejvyššího soudu při vyřízení stěžovatelova dovolání bylo porušeno právo stěžovatele dle čl. 36 odst. 1 Listiny. Dle jeho názoru je totiž zřejmé, že jinými řešeními sporů podle ustanovení § 13 občanského zákoníku, pod které je možné stěžovatelem formulovanou otázku podřadit, jsou myšlena veškerá řešení založená na právním názoru, že „*občanskoprávní ochrana osobnosti fyzické osoby podle zmíněného ustanovení přichází v úvahu pouze u zásahů do osobnosti fyzické osoby chráněné všeobecným osobnostním právem, které je třeba kvalifikovat jako neoprávněné (protiprávní). Neoprávněným je takový zásah do osobnosti fyzické osoby, který je v rozporu s objektivním právem, tj. s právním řádem*“ (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3219/2009, sp. zn. 30 Cdo 5352/2008, sp. zn. 30 Cdo 2072/2007, sp. zn. 30 Cdo 1286/2005, sp. zn. 30 Cdo 2218/2006). Právo na spravedlivý proces, jehož porušení se stěžovatel dovolává, přitom neznamená, že je stěžovateli zaručeno právo na rozhodnutí odpovídající jeho názoru, ale že je mu zajištěno právo na spravedlivé soudní řízení, v němž se uplatňují všechny zásady správného soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy. Stěžovatel takto měl a využil možnosti uplatnit v řízení u příslušných soudů všechny procesní prostředky k obraně svého práva, přičemž skutečnost, že obecné soudy svá rozhodnutí opřely (po provedeném dokazování) o právní názor (v souladu se zásadou nezávislosti soudů), se kterým se stěžovatel neztotožňuje, nemůže znamenat, že bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces. S většinou argumentů stěžovatele se přitom dle vedlejšího účastníka obecné soudy vypořádaly již v nyní napadených rozhodnutích.

IV. Splnění podmínek řízení

15. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o Ústavním soudu“), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

V. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

16. Po prostudování ústavní stížnosti, vyžádaného spisu a vyjádření účastníků a vedlejšího účastníka Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

17. Úkolem Ústavního soudu je v řízení o ústavní stížnosti jen ochrana ústavnosti, a nikoliv „běžné“ zákonnosti [čl. 83, čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky, dále jen „Ústava“]. Není proto povolán k přezkumu aplikace podústavního práva a může tak činit jen tehdy, jestliže současně shledá porušení základního práva či svobody, protože základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformní interpretace a aplikace. Interpretace zákonných a podzákonných právních norem, která nešetří základní práva v co nejvyšší míře, při současném dodržení účelu aplikovaných právních norem, anebo interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, pak znamenají porušení základního práva či svobody.

18. V případě nyní projednávané ústavní stížnosti Ústavní soud nejprve považuje za nezbytné zhodnotit stěžovatelovu námitku, zda postupem Nejvyššího soudu (resp. způsobem odůvodnění jeho napadeného usnesení) nedošlo k zásahu do stěžovatelova práva na spravedlivý proces. Ze zásady subsidiarity ústavní stížnosti a minimalizace zásahů do rozhodovací činnosti obecných soudů totiž plyne, že pokud Ústavní soud shledá, že napadené usnesení Nejvyššího soudu, kterým byl odmítnut mimořádný opravný prostředek a podle tvrzení stěžovatele tak došlo k odepření přístupu k soudu, z ústavně právního hlediska neobstojí, otevře jeho zrušením procesní prostor pro vydání nového rozhodnutí Nejvyššího soudu, které se jím tentokrát bude zabývat věcně.

19. Ústavní soud konstatuje, že právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny je porušeno, pokud je komukoliv upřena možnost domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu, popř. pokud soud odmítá jednat a rozhodovat o podaném návrhu, event. pokud zůstává v řízení bez zákonného důvodu nečinný. Do rozhodovací činnosti obecných soudů však může Ústavní soud derogačním způsobem – pamětliv povinnosti své zdrženlivosti, plynoucí z jeho úkolu ochrany toliko ústavnosti a nikoliv běžné zákonnosti - zasáhnout pouze tehdy, pokud právní závěry obecných soudů jsou v příkrém nesouladu se skutkovými zjištěními nebo z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění nevyplývají, nebo pokud porušení některé z norem podústavního práva v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní normy), anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. uplatněním přepjatého formalismu při aplikaci práva), zakládá porušení základního práva nebo svobody.

20. S ohledem na konkrétní okolnosti nyní řešené věci Ústavní soud považuje za nutné nejprve připomenout, že z ústavního pořádku České republiky a ani z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (srov. např. rozsudek ze dne 17. 1. 1970 ve věci *Delcourt proti Belgii*, stížnost č. 2689/65) nevyplývá nárok na podání dovolání či jiného mimořádného opravného prostředku. Pokud by proto tzv. mimořádné opravné prostředky nebyly připuštěny vůbec, zřejmě by taková úprava i z pohledu ústavněprávního obstála. Na druhé straně, jsou-li mimořádné opravné prostředky právním řádem připuštěny, nemůže se rozhodování o nich očitnout mimo ústavní rámec ochrany základních práv jednotlivce, tzn. především práva na spravedlivý proces [viz nález sp. zn. Pl. ÚS 1/03 ze dne 11. 2. 2004 (N 15/32 SbNU 131; 153/2004 Sb.)].

21. Jedním z principů představujících součást práva na řádný a spravedlivý proces a vylučujících libovůli v rozhodování je povinnost obecného soudu, tedy i soudu dovolacího, aby své rozhodnutí odůvodnil tak, aby z něho byly patrné konkrétní důvody, které jej vedly k vyřčeným právním závěrům, tj. v nyní posuzovaném případě k odmítnutí stěžovatelova dovolání pro nepřipustnost. Jakkoliv v těchto případech ustanovení § 243f odst. 3 věty první občanského soudního řádu představuje výjimku z ustanovení § 157 odst. 2 a § 169 odst. 4 citovaného zákona, neboť se předpokládá pouze stručný popis důvodů rozhodnutí bez nutnosti reprodukčního popisu dosavadního průběhu řízení či obsáhlé argumentace k

důvodům rozhodnutí, nadále i z tohoto stručného odůvodnění musí být patrné, *na základě jakých skutečností (právních či skutkových) dospěl dovolací soud k vysloveným závěrům.*

22. Evropský soud pro lidská práva judikoval, že pokud se stát rozhodne umožnit účastníkům řízení obrátit se na Nejvyšší soud, požívá při stanovení podmínek přijatelnosti takového opravného prostředku a řízení o něm určitého prostoru pro vlastní uvážení. Jestliže tedy vnitrostátní právo umožňuje odmítnout opravný prostředek z toho důvodu, že nevyvolává žádnou významnou právní otázku a nemá dostatečnou naději na úspěch, může stačit, pokud se daný soud omezí na odkaz na ustanovení zákona, které mu takový postup umožňuje, aniž by uvedl podrobnější argumenty (viz částečné rozhodnutí ze dne 20. 3. 2007 ve věci *Vokoun proti České republice*, stížnost č. 20728/05, nebo rozhodnutí ze dne 19. 1. 2010 ve věci *Nersesyan proti Arménii*, stížnost č. 15371/07).

23. Zároveň je však nutno připomenout judikaturu Ústavního soudu, dle níž má-li být splněn jeden z účelů soudní jurisdikce, totiž požadavek (mimo jiné) výchovy k zachování zákona a k úctě k právům spoluobčanů (viz § 1 občanského soudního řádu), je zcela nezbytné, aby rozhodnutí obecných soudů nejen odpovídala zákonu v merituu věci a byla vydávána za plného respektu k procesním normám, ale aby také odůvodnění vydaných rozhodnutí ve vztahu k zmíněnému účelu odpovídalo kritériím daným ustanovením § 157 odst. 2 in fine, odst. 3 občanského soudního řádu, neboť jen věcně správná (zákonu zcela odpovídající) rozhodnutí a náležitě, tj. zákonem vyžadovaným způsobem odůvodněná rozhodnutí naplňují - jako neoddělitelná součást „stanoveného postupu“ - ústavní kritéria plynoucí z Listiny (čl. 36 odst. 1). Obdobně jako ve skutkové oblasti, i v oblasti nedostatečně vyložené a zdůvodněné právní argumentace nastávají obdobné následky vedoucí k neúplnosti a zejména k nepřesvědčivosti rozhodnutí, což je ovšem v rozporu nejen s požadovaným účelem soudního řízení, a také i se zásadami spravedlivého procesu, jak jim Ústavní soud rozumí (srov. shora citovaný nálezn sp. zn. Pl. ÚS 1/03). Tyto závěry se přiměřeně uplatní i na rozhodování Nejvyššího soudu v dovolacím řízení.

24. Ústavní soud v této souvislosti opakovaně vyzdvihuje zásadu, že mezi základní principy právního státu patří nejenom princip předvídatelnosti zákona, jeho srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti [srov. též nálezn sp. zn. Pl. ÚS 77/06 ze dne 15. 2. 2007 (N 30/44 SbNU 349, 37/2007 Sb.)], jelikož bez jasnosti a určitosti pravidel nejsou naplněny základní charakteristiky práva, a tak nejsou ani uspokojeny požadavky formálního právního státu. Stejně požadavky, tj. předvídatelnost, srozumitelnost a vnitřní bezrozpornost, respekt k obecným zásadám právním, především ústavněprávním principům, jakož i právní jistotu, je však nutno klást i na individuální právní akty, zvláště pak soudní rozhodnutí, mezi které patří i rozhodnutí dovolacího soudu o vyřízení dovolání (srov. např. nálezn sp. zn. I. ÚS 962/14 ze dne 19. 8. 2014). Uvedené se vztahuje též na rozhodování Nejvyššího soudu o přípustnosti dovolání, kdy tento soud musí v usnesení o odmítnutí dovolání reagovat na otázky, které dovolatel vymezil a které podle jeho názoru ještě nebyly v praxi dovolacího soudu samostatně řešeny, a to bez ohledu na skutečnost, že by podle jeho názoru šlo například o otázky, které se míjejí se skutkovým obsahem projednávané věci. Jedním z principů představujících součást práva na řádný a spravedlivý proces a vylučujících libovůli v rozhodování, je totiž povinnost obecného soudu, tedy i soudu dovolacího, aby své rozhodnutí odůvodnil tak, jak již bylo naznačeno, neboť bez jasnosti a určitosti pravidel nejsou naplněny základní charakteristiky práva, a tak nejsou ani uspokojeny požadavky formálního právního státu (srov. nálezn sp. zn. II. ÚS 313/14 ze dne 15. 4. 2014). Pokud těmto podmínkám Nejvyšší soud nedostojí a své usnesení odůvodní nesrozumitelným a nedostatečným způsobem, zasáhne do základního práva dovolatele na spravedlivý proces zaručeného článkem 36 odst. 1 Listiny a také i článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (které však stěžovatel v nyní projednávané věci výslovně nenamítá).

25. Rovněž odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu odmítající podané dovolání pro nepřipustnost tedy musí splňovat požadavky předvídatelnosti a srozumitelnosti, kdy z něj musí být dostatečně patrné, na základě jakých důvodů dospěl Nejvyšší soud k závěru o nepřipustnosti projednávaného dovolání. V opačném případě, tj. typicky, kdy Nejvyšší soud například pouze ocituje ustanovení občanského soudního řádu či obecnou judikaturu Nejvyššího soudu vztahující se k připustnosti dovolání, aniž by náležitě reagoval na právní argumentaci předestřenu dovolatelem, se jedná o odůvodnění nedostatečné a ve své podstatě nepřezkoumatelné. Takto se totiž dovolatel fakticky z odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu nedozví, z jakých právních důvodů (na základě jakých právních úvah dovolacího soudu) bylo jeho podání odmítnuto jako nepřipustné.

26. To samozřejmě neznamená, že by odůvodnění takového usnesení mělo či dokonce muselo být podrobné či obsáhlé, jelikož v takovémto případě by Ústavní soud kladl na rozhodovací činnost Nejvyššího soudu požadavky daleko překračující jeho povinnost plynoucí ze shora citovaného ustanovení § 243f odst. 3 občanského soudního řádu. Pokud však podle tohoto zákonného ustanovení platí, že v odmítacím usnesení soud „*stručně uvede, proč je dovolání opožděné, nepřipustné nebo trpí vadami, jež brání pokračování v dovolacím řízení*“, je zcela zřejmé, že musí účastníkům řízení sdělit a vysvětlit, z jakého důvodu se nebude zabývat dovoláním meritorně. Toto vysvětlení, jakkoliv stručné, se však nesmí omezit na pouhou citaci zákona, případně doplněnou odkazem na některé judikáty, obsahující však toliko obecný výklad připustnosti dovolání bez jakéhokoliv náznaku individualizace na projednávaný případ. Rozhodovací činnost soudů je totiž intelektuálně poměrně náročná a spočívá v interpretaci a aplikaci právních norem. Jedná se ostatně také o určitou formu komunikace mezi soudem (orgánem veřejné moci) na straně jedné, který vykonává ve společnosti veřejnou službu, a účastníky řízení a koneckonců i celou veřejností na straně druhé. Pokud by se však rozhodnutí soudu omezovalo pouze na odkaz na zákonnou úpravu a apodiktické konstatování, že podaný mimořádný opravný prostředek je nepřipustný, došlo by k nežádoucí situaci, kdy rozhodující soud vlastně zcela pomine svoji povinnost transparentně a srozumitelně vykládat právo, neboť je ve svých důsledcích pouze aplikuje. Tím se však zcela vyhýbá zmíněné komunikaci s účastníky řízení a namísto toho se staví do pozice vrchnostenského orgánu, který si je sice dobře vědom, jak správně rozhodnout, nicméně necítí potřebu to sdělovat někomu jinému. Takovýto postoj se však zcela vymyká podstatě soudní moci, kterou je podle Ústavy především ochrana základních práv a svobod (čl. 4), a také funkcím soudnictví, k nimž patří především povinnost soudů poskytovat ochranu právům zákonem stanoveným způsobem (čl. 90 Ústavy).

27. Shora uvedené obzvláště platí za situace, kdy dovolatel splní požadavky Nejvyššího soudu plynoucí z jeho konstantní judikatury, dle níž je dovolatel povinen v dovolání vymezit, které z hledisek uvedených v ustanovení § 237 občanského soudního řádu považuje za splněné, kdy k projednání dovolání nepostačuje pouhá citace textu citovaného ustanovení, nýbrž dovolatel je povinen uvést, od řešení jaké otázky hmotného nebo procesního práva se odvolací soud a) odchýlil od „ustálené rozhodovací praxe“ dovolacího soudu, b) která taková otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, c) která otázka hmotného nebo procesního práva je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, d) popř. která taková právní otázka (již dříve vyřešená) má být dovolacím soudem posouzena jinak (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2013, sp. zn. 33 Cdo 3808/2013). Pokud tedy dovolací soud klade takto přísné požadavky na dovolatele stran akceptace a naplnění požadavku připustnosti dovolání, tak pokud dovolatel tyto požadavky v podaném dovolání splní, je nezbytné od Nejvyššího soudu na druhou stranu požadovat, aby se také on sám s předloženými argumenty řádně vypořádal, a to i za situace, kdy dovolání odmítne pro nepřipustnost.

28. Pokud Ústavní soud posoudil vyřízení dovolání stěžovatele Nejvyšším soudem na základě shora vyřčených premis vztahujících se k náležitému odůvodnění soudních rozhodnutí (respektive usnesení dovolacího soudu odmítající dovolání pro nepřipustnost), dospěl k závěru, že Nejvyšší soud napadeným rozhodnutím porušil stěžovatelovo právo na soudní ochranu, a to způsobem posouzení jeho dovolacích námitek.

29. V předmětném dovolání totiž stěžovatel konkrétně vymezil právní otázku, která dle jeho názoru doposud nebyla v soudní praxi Nejvyššího soudu řešena, a to, zda postup zaměstnavatele při ukončení pracovního poměru může zasáhnout též do práva na ochranu osobnosti dotčeného zaměstnance. Nejvyšší soud však v odůvodnění napadeného usnesení na tuto vznesenou právní otázku vůbec nezareagoval. V odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž jen ocitoval dotčená ustanovení občanského soudního řádu (§ 236 odst. 1, § 237 a § 241a) a uvedl, že dovolání stěžovatele v posuzované věci není způsobilé založit pozitivní úvahu o přípustnosti dovolání, neboť i „*přes relativní obsáhlost dovolání neformuluje takovou právní otázku, která by nebyla pořaditelná pod řešení, která dosavadní judikatura dovolacího soudu nabízí při řešení sporů podle ustanovení § 13 občanského zákoníku.*“ Toto obecné konstatování však nikterak nereagovalo na specificky vymezenou právní otázku, která podle názoru stěžovatele ještě nebyla v praxi dovolacího soudu samostatně řešena a kdy ostatně ani Nejvyšší soud nepodepřel svůj právní názor o žádnou vlastní judikaturu, ačkoliv dovolatel výslovně uváděl (i s odkazem na absenci citace judikatury Nejvyššího soudu v rozhodnutí nižších instancí), že žádná takováto judikatura neexistuje.

30. Jestliže pak ve vyjádření k ústavní stížnosti Nejvyšší soud uvádí, že vymezená právní otázka spadá po režim konstantní aplikace ustanovení § 11 násl. občanského zákoníku a s tím spojené ustálené a četné judikatury Nejvyššího soudu, zajisté mu nic nebránilo tuto judikaturu v napadeném usnesení alespoň zmínit (resp. přinejmenším na ni odkázat s uvedením zdroje) tak, aby bylo zjevné, že se skutečně vztahuje i na případ předestřený stěžovatelem. Nic takového však Nejvyšší soud neučinil a žádný odkaz na „konstantní aplikaci“ citovaných zákonných ustanovení v judikatuře neučinil ani ve vyjádření k ústavní stížnosti. Nejvyšší soud tak tímto postupem nedostal své role dovolacího soudu, neboť navzdory tomu, že stěžovatel zjevně splnil požadavky kladené na právní argumentaci dovolání vymezené judikaturou Nejvyššího soudu, nedostalo se mu náležitého a konkrétního zdůvodnění, proč není jím podané dovolání přípustné. Za situace, kdy v napadeném usnesení (respektive v jeho odůvodnění) nelze nalézt žádnou skutečnou reakci na jednotlivé dovolací námítky, je toto rozhodnutí odůvodněno nesrozumitelným a nedostatečným způsobem, čímž dochází k zásahu do základního práva zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny.

VI. Závěr

31. Ústavní soud uzavírá, že Nejvyšší soud svým rozhodnutím porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny, neboť napadené usnesení postrádá náležitosti, které jsou na soudní rozhodnutí kladeny stran odůvodnění a náležitého vypořádání se s tvrzením stěžovatele. Proto Ústavní soud podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené rozhodnutí zrušil.

32. Veden zásadou minimalizace zásahů do rozhodovací činnosti soudů však Ústavní soud již dále nepřezkoumával napadená rozhodnutí městského soudu a vrchního soudu a ústavní stížnost v tomto rozsahu odmítl pro nepřipustnost. Případný ústavněprávní přezkum by totiž byl za situace, kdy se Nejvyšší soud napadenými rozhodnutími soudů nižších instancí dosud řádně nezabýval, byť proti nim stěžovatel podal projednatelné dovolání, předčasné.

33. Úkolem Nejvyššího soudu bude posoudit daný případ znovu, přičemž je vázán právním názorem Ústavního v tom směru, že musí znovu posoudit stěžovatelem podané dovolání a náležitě se vypořádat s jeho právní argumentací.

34. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

P o u ě n í : Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 1. října 2015

Radovan Suchánek
předseda senátu